

Nazwa przedmiotu: Muzyka polska XX i XXI wieku			
Jednostka prowadząca przedmiot: Wydział Kompozycji i Teorii Muzyki			Rok akademicki: 2021/2022
Kierunek: Kompozycja i Teoria Muzyki		Specjalność: Teoria Muzyki	
Forma studiów: stacjonarne, I stopnia	Profil kształcenia: ogólnoakademicki (A)		Status przedmiotu: obowiązkowy
Forma zajęć: wykład/ćwiczenia	Język przedmiotu: polski	Rok/semestr: Rok II / semestr III-IV	Wymiar godzin: 60 godzin
Koordynator przedmiotu	Kierownik Katedry Kompozycji		
Prowadzący zajęcia	dr hab. Marcin Łukaszewski, prof. UMFC		
Cele przedmiotu	1. Zapoznanie studentów z dominującymi nurtami, stylami i środkami techniki kompozytorskiej po 1900 roku. 2. Przedstawienie najważniejszych dzieł muzycznych charakterystycznych dla tych nurtów. 3. Prezentacja czołowych sylwetek twórców polskich XX i XXI wieku i ich twórczości.		
Wymagania wstępne	1. Ukończony kurs historii muzyki powszechnej i orientacja w wydarzeniach historii polityczno-społecznej XX i XXI wieku. 2. Ukończony kurs historii muzyki polskiej do XIX wieku. 3. Podstawowa orientacja w zakresie muzyki polskiej XX wieku.		
Kategorie efektów	Numer efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU	Numer efektu kier./spec.
Wiedza	1	zna elementy dzieł muzyki instrumentalnej i rozumie ich wzajemne relacje	P6_INS_W_02 (INS_II)
Umiejętności	2	przygotowuje prace pisemne i wystąpienia ustne z szeroko pojmowanego zakresu muzyki, odwołuje się przy tym do fachowej literatury oraz potrafi korzystać z wszelkich danych (zasobów bibliotecznych i zasób multimedialnych) w celu analizy i syntezy informacji niezbędnych w prawidłowej interpretacji tekstu muzycznego różnych epok	P6_INS_U_06 (INS_XIII)
TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU			Liczba godzin

<p>Semestr I</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie, periodyzacja. Sytuacja polityczna, społeczna i kulturowa muzyki polskiej na przełomie XIX i XX w. Przegląd ważniejszych zjawisk w muzyce polskiej XX wieku. Rola Filharmonii Warszawskiej w rozwoju muzyki polskiej. Zainteresowania estetyczne i warsztatowe kompozytorów polskich tego okresu. 2. Młoda Polska w muzyce. Mieczysław Karłowicz i jego wkład w rozwój polskiej twórczości symfonicznej i gatunku poematu symfonicznego. Początki modernizmu w muzyce polskiej. Karol Szymanowski, jego rola i znaczenie jako twórcy „pomostowego” – wieńczącego okres romantyzmu (do roku 1914) i inicjującego nowe zjawiska ważne w rozwoju muzyki polskiej (okresy impresjonistyczny i narodowy). Grzegorz Fitelberg, Ludomir Różycki, Apolinary Szeluto. Inni twórcy czasów Szymanowskiego; twórcy o odmiennych zapatrywaniach ideowych: Witold Maliszewski, Józef Koffler, Tadeusz Majerski) 3. Neoklasycyzm w muzyce polskiej 1926-1956 – wokół pojęcia i periodyzacja. Grażyna Bacewicz – neoklasyk i nowator. Stowarzyszenie Młodych Muzyków Polaków w Paryżu i jego znaczenie w rozwoju i promocji muzyki polskiej. Antoni Szałowski, Tadeusz Szeligowski. Szkoła paryska 4. Polska szkoła dodekafoniczna: okres międzywojenny – szkoła lwowska: Józef Koffler, Tadeusz Majerski. Okres po II wojnie światowej. Serializm i punktualizm. 5. Witold Lutosławski – twórczość i techniki kompozytorskie: aleatoryzm kontrolowany, forma łańcuchowa 6. Twórcy „osobni”, emigracja polska XX w.: Andrzej Panufnik, Roman Maciejewski, Aleksander Tansman, Karol Rathaus, Tadeusz Zygfryd Kassern, Miłosz Magin 7. Pokolenie „1933”: Krzysztof Penderecki, Henryk Mikołaj Górecki, Wojciech Kilar, Inni twórcy tej generacji: Zbigniew Bujarski, Marian Borkowski, Romuald Twardowski, Marian Sawa 		30			
<p>Semestr II</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Sytuacja muzyki polskiej pod okupacją sowiecką i niemiecką. Muzyka polska po II wojnie światowej – periodyzacja, nurty, style, techniki kompozytorskie 9. Techniki kompozytorskie po 1945 roku – retrospektywa: futurizm, folklorizm, sonoryzm, aleatoryzm, minimal i repetitiv music, postmodernizm, neoromantyzm, muzyka elektroakustyczna i elektroniczna 10. Grupa 49: Tadeusz Baird – Kazimierz Serocki – Jan Krenz. Wokół zagadnień socrealizmu i sytuacji muzyki i kultury polskiej w okresie stalinowskim (do 1956 roku). Estetyka normatywna, socrealizm a formalizm. Pieśni masowe. Baird, Serocki, Krenz jako twórcy „Warszawskiej Jesieni” i znaczenie festiwalu w muzyce polskiej i światowej, jego rola w unowocześnianiu twórczości polskiej 11. Zygmunt Krauze – wokół teorii unizmu 12. Twórcy pokolenia 1950+ : nowe nurty, nowy romantyzm, wokół postmodernizmu. Paweł Szymański, „pokolenie stalowowolskie” (Eugeniusz Knapik, Andrzej Krzanowski, Aleksander Lasoń), szkoła warszawska (Krzysztof Baculewski, Marcin Błażewicz 13. Live electronics, muzyka komputerowa, internetowa, multimedia, muzyka elektroakustyczna, happening, teatr instrumentalny, performance, improwizacja 14. Muzyka o inspiracji religijnej po 1945 roku 15. Pokolenie „1968”: generacja nowego pokolenia kompozytorów urodzonych wokół (i po) roku 1968: Paweł Łukaszewski, Paweł Mykietyn, Jarosław Siviński, Anna Ignatowicz-Glińska, Bartosz Kowalski-Banasewicz, Aleksander Nowak i inni 16. Pokolenie młodych i najmłodszych: Gryka – Przybylski – Opałka – Zalewski – Karłow – Blecharz i inni. Środki techniki kompozytorskiej i postawy estetyczno-stylistyczne pokolenia młodych twórców. 		30			
Metody kształcenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykład z prezentacją multimedialną 2. Prezentacja nagrań CD i DVD 				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Metoda</th> <th>Numer efektu uczenia</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Test ewaluacyjny wiedzy – na zakończenie każdego semestru + sprawdzenie znajomości literatury muzycznej (test słuchowy).</td> <td>1,2</td> </tr> </tbody> </table>	Metoda	Numer efektu uczenia	1. Test ewaluacyjny wiedzy – na zakończenie każdego semestru + sprawdzenie znajomości literatury muzycznej (test słuchowy).	1,2
Metoda	Numer efektu uczenia				
1. Test ewaluacyjny wiedzy – na zakończenie każdego semestru + sprawdzenie znajomości literatury muzycznej (test słuchowy).	1,2				

Metody weryfikacji efektów uczenia się	2. Inne metody stosowane przez prowadzącego przedmiot: w sem. I napisanie 1 eseju o wybranym kompozytorze lub pracy problemowej o wybranym gatunku muzycznym; przygotowanie 1 prezentacji ustnej o wybranym kompozytorze lub o wybranym gatunku muzycznym; w II sem. napisanie streszczenia wybranej lektury z zakresu muzyki polskiej XX i XXI wieku; przygotowanie 1 prezentacji ustnej o wybranym kompozytorze lub o wybranym gatunku muzycznym	1,2
--	--	-----

KORELACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Z TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI, METODAMI KSZTAŁCENIA I WERYFIKACJI

Numer efektu uczenia się	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
1	1-16	1, 2	1, 2
2	1-16	1, 2	1, 2

Warunki zaliczenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obecność na zajęciach (z wyjątkiem nieobecności dopuszczonych przez Regulamin studiów UMFC). 2. Opanowanie wiedzy przekazywanej przez prowadzącego podczas zajęć. 3. Napisanie testu ewaluacyjnego wiedzy (po każdym semestrze) i rozpoznanie przykładów dźwiękowych. 4. W sem. I napisanie 1 eseju o wybranym kompozytorze lub pracy problemowej o wybranym gatunku muzycznym; przygotowanie 1 prezentacji ustnej o wybranym kompozytorze lub o wybranym gatunku muzycznym; w II sem. napisanie streszczenia wybranej lektury z zakresu muzyki polskiej XX i XXI wieku; przygotowanie 1 prezentacji ustnej o wybranym kompozytorze lub o wybranym gatunku muzycznym.
---------------------------	---

Rok	I		II		III	
Semestr	I	II	III	IV	V	VI
ECTS			2	2		
Liczba godzin			30	30		
Rodzaj zaliczenia			zaliczenie	egzamin		

Literatura podstawowa

Materiały nutowe:

Wydania partytur kompozytorów polskich XX i XXI w., m.in. Wiechowicza, Bacewicz, Spisaka, Szalowskiego, Szabelskiego, Szeligowskiego, Szymanowskiego, Tansmana, Kisielewskiego, Bairda, Serockiego, Krenza, Panufnika, Lutosławskiego, Schaeffera, Palestra, Malawskiego, Pendereckiego, Meyera, Moszumańskiej-Nazar, Stachowskiego, Dobrowolskiego, Kotońskiego, Kazimierza Sikorskiego, Tomasza Sikorskiego, Zbigniewa Rudzińskiego, Szalotka, Góreckiego, Krauzego, Knapika, Lasonia, Szymańskiego, Baculewskiego, Błażewicza, Kornowicza, Kulenty, Mykietyna, Łukaszewskiego, Borkowskiego, Maciejewskiego.

Podręczniki:

Baculewski Krzysztof, *Współczesność*, część 1: 1939-1974, seria: *Historia muzyki polskiej*, t. VII, Warszawa 1996.
Baculewski Krzysztof, *Współczesność*, część 2: 1975-2000, seria: *Historia muzyki polskiej*, t. VII, Warszawa 2012.
Paja-Stach Jadwiga, *Muzyka polska od Paderewskiego do Pendereckiego*, Musica Iagellonica, Kraków 2009.
Podhajski Marek (red.), *Kompozytorzy polscy 1918-2000*, tom I *Eseje*, tom II *Biogramy*, Gdańsk-Warszawa 2005.
Rogała Jacek, *Muzyka polska XX wieku*, PWM, Kraków 2000.
Rudziński Witold, *Muzyka naszego stulecia*, WSiP, Warszawa 1995.
Thomas Adrian, *Polish Music since Szymanowski*, Cambridge 2005.

Monografie dotyczące technik kompozytorskich, nurtów i stylów:

Dąbek Stanisław, *Twórczość mszalna kompozytorów polskich XX wieku*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1996.
Helman Zofia, *Muzyka na obczyźnie*, w: *Między Polską a światem. Kultura emigracyjna po 1939 roku*, red. M. Fik, Krąg, Warszawa 1992.
Helman Zofia, *Neoklasycyzm w muzyce polskiej XX wieku*, PWM, Kraków 1985.
Kiwala Kinga, *Pokolenie Stalowej Woli. Eugeniusz Knapik, Andrzej Krzanowski, Aleksander Lasoń. Studia estetyczne* Kraków 2019.
Kostrzewska Hanna, *Sonorystyka*, Ars Nova, Poznań 1994.
Lindstedt Iwona, *Dodekafonia i serializm w twórczości kompozytorów polskich XX wieku*, Polihymnia, Lublin 2001.
Lindstedt Iwona, *Sonorystyka w twórczości kompozytorów polskich XX wieku*, UW, Warszawa 2010.
Łukaszewski Marcin, *Muzyka chóralna o tematyce religijnej kompozytorów warszawskich. 1945-2000*, Polihymnia, Lublin 2007.
Maciejewicz Dorota, *„Zegary nie zgadzają się ze sobą”. Spór o czas w muzyce drugiej połowy XX wieku*, Instytut Sztuki PAN, Warszawa 2000.
Miklaszewska Joanna, *Minimalizm w muzyce polskiej*, Musica Iagellonica, Kraków 2003.
Nowak Anna, *Współczesny koncert polski. Przemiany gatunku*, AM, Bydgoszcz 1997.
Strzelecki Paweł, *„Nowy romantyzm” w twórczości kompozytorów polskich po roku 1975*, Musica Iagellonica, Kraków 2006.
Szoka Marta, *Polska muzyka organowa w latach 1945-1985*, Wydawnictwo Astra, LIM, Łódź 1993.
Tomaszewski Mieczysław, *Pieśń polska. Chopin, Moniuszko, Karłowicz, Szymanowski*, PWM, Kraków 2019.
Wightman Alistair, *Karłowicz. Młoda Polska i muzyczny Fin de Siècle*, PWM, Kraków 1996.

Literatura uzupełniająca

Monografie:

- Droba Krzysztof, Malecka Teresa, Sz wajgier Krzysztof (red.), *Muzyka polska 1945-1995*, Akademia Muzyczna, Kraków 1996.
- Gołąb Maciej, *Dodekafonia. Studia nad teorią i kompozycją pierwszej połowy XX wieku*, Pomorze, Bydgoszcz 1987.
- Jabłoński Maciej, Lorkowska Halina, Stęszewski Jan (red.), *Opera polska w XX wieku*, Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Poznań 1999.
- Jabłoński Maciej, Tatarska Janina (red.), *Muzyka i totalitaryzm*, Ars Nova, Poznań 1996.
- Jarzębska Alicja, *Idee relacji serialnych w muzyce XX wieku*, Musica Iagellonica, Kraków 1995.
- Kolarzowa Romana, *Postmodernizm w muzyce*, Warszawa 1993.
- Kotoński Włodzimierz, *Instrumenty perkusyjne we współczesnej orkiestrze*, PWM, Kraków 1963 (wyd. I), 1981 (wyd. II);
- Kotoński Włodzimierz, *Leksykon współczesnej perkusji*, PWM, Kraków 1999.
- Kotoński Włodzimierz, *Muzyka elektroniczna*, PWM, Kraków 1989 (wyd. I), 2002 (wyd. II).
- Lutosławski Witold, *O roli elementu przypadku w technice komponowania*, „Res Facta” nr 1, PWM, Kraków 1967.
- Muzyka polska a modernizm*, PWM, Kraków 1981.
- Schaeffer Bogusław, *Mały Informator Muzyki XX wieku*, PWM, Kraków 1987 (wyd. IV).
- Skowron Zbigniew, *Teoria i estetyka awangardy muzycznej drugiej połowy XX wieku*, Wydawnictwa UW, Warszawa 1989.
- Szwarcman Dorota, *Czas Warszawskich Jesieni*, Warszawa 2007.
- Tarnawska-Kaczorowska Krystyna (red.), *Muzyka źle obecna*, ZKP, Warszawa 1989.

Biografie wybranych twórców polskich i opracowania ich twórczości (wybór):

- Bias Iwona, *Aleksander Lasoń. Portret kompozytora*, Akademia Muzyczna, Katowice 2001.
- Bias Iwona, *Eugeniusz Knapik. Kompozytor i pianista*, Akademia Muzyczna, Katowice 2001.
- Bolesławska Beata, *Panufnik*, PWM, Kraków 2001.
- Brodniewicz Teresa, Kempieński Janusz, Tatarska Janina, *Tadeusz Szeligowski. Wokół twórcy i jego dzieła*, Ars Nova, Poznań 1998.
- Cegiełka Janusz, *Dziecko szczęścia. Aleksander Tansman i jego czasy*, PIW, Warszawa 1986 (tom I), Wydawnictwo 86 Press, Łódź 1996 (tom I i II).
- Chłopiczka Regina, *Krzysztof Penderecki między sacrum a profanum*, AM, Kraków 2000.
- Chmara-Żaczekiewicz Barbara, Spóz Andrzej, Michałowski Kornel, *Katalog tematyczny dzieł i bibliografia*, PWM, Kraków 1986.
- Chylińska Teresa, *Karol Szymanowski i jego epoka*, Musica Iagellonica, Kraków 2008.
- Gąsiorowska Małgorzata, *Bacewicz*, PWM, Kraków 1999.
- Gołąb Maciej, *Józef Koffler*, Musica Iagellonica, Kraków 1995.
- Gwizdalanka Danuta, Meyer Krzysztof, *Lutosławski. Tom 1 Droga do dojrzałości, tom 2 Droga do mistrzostwa*, PWM, Kraków 2003, 2004.
- Kienik Tomasz M., *Sonorystyka Kazimierza Serockiego*, Akademia Muzyczna im. K. Lipińskiego, Wrocław 2016.
- Kostka Violetta, *Muzyka Pawła Szymańskiego w świetle poetyki intertekstualnej postmodernizmu*, Musica Iagellonica, Kraków 2018.
- Lindstedt Iwona, *Kazimierz Serocki. Piszę tylko muzykę*, PWM, Kraków 2020.
- Paja-Stach Jadwiga, *Lutosławski i jego styl muzyczny*, Musica Iagellonica, Kraków 1997.
- Polony Leszek, *Kilar. Żywioł i modlitwa*, PWM, Kraków 2005.
- Rae Charles Bodman, *Muzyka Lutosławskiego*, PWN, Warszawa 1996.
- Siemiej Ewa, *Andrzej Panufnik. Twórczość symfoniczna*, Akademia Muzyczna w Krakowie, Kraków 2003.
- Szwajgier Krzysztof, *Obrazy dźwiękowe muzyki unistycznej. Inspiracja malarska w twórczości Zygmunta Krauzego*, Akademia Muzyczna, Kraków 2008.
- Thomas Adrian, *Górecki*, PWM, Kraków 1998.
- Szymańska-Stułka Katarzyna, *Idiom polski w twórczości Andrzeja Panufnika*, Akademia Muzyczna im. F. Chopina, Warszawa 2006.
- Tarnawska-Kaczorowska Krystyna, *Zygmunt Krauze. Między intelektem, fantazją, powinnością i zabawą*, PWN, Warszawa 2001.
- Wilczek-Krupa Maria, *Górecki. Geniusz i upór*, Wydawnictwo ZNAK, Kraków 2018.
- Zieliński Tadeusz A., *Szymanowski. Liryka i ekstaza*, PWM, Kraków 1997.

KALKULACJA NAKŁADU PRACY STUDENTA

Zajęcia dydaktyczne	60	Przygotowanie się do prezentacji / koncertu	0
Przygotowanie się do zajęć	20	Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	20
Praca własna z literaturą	10	Inne	0

Konsultacje	10		
Łączny nakład pracy w godzinach	120	Łączna liczba ECTS	4
Możliwości kariery zawodowej			
<ul style="list-style-type: none"> • Profesjonalnie wykształcony teoretyk muzyki i krytyk muzyczny • Kandydat na studia II stopnia (magisterskie) w zakresie teorii muzyki 			
Ostatnia modyfikacja opisu przedmiotu			
Data	Imię i nazwisko	Czego dotyczy modyfikacja	
11.09.2019	dr hab. Marcin Łukaszewski, prof. UMFC	<ol style="list-style-type: none"> 1. Treści programowe przedmiotu. 2. Sposób ewaluacji studentów. 3. Literatura przedmiotu 	
18.09.2021	dr hab. Marcin Łukaszewski, prof. UMFC	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modyfikacja warunków zaliczenia. 2. Uzupelnienie literatury przedmiotu. 3. Weryfikacja karty przedmiotu. 4. Uzupelnienie kodów do efektów uczenia się. 	